

kommer den Bestemmelse, at en Overenskomst mellem disse Fabrikanter, Haandværkere og Arbejdere om at præstere Søn- og Helligdagsarbejde skal være ugyldig. Jeg tror, at Lovforslaget, der nu foreligger, har været heldigt i at fremhæve, at det ved Bestemmelsen om denne Gjenstand ikke kommer an paa, om Vedkommende derved hindres i at kunne være tilstede ved Gudstjenesten. Dette er altsaa i sig selv maasse noget i Strid med Forordningen af 1845, som ikke gaar ud paa at nøde Folk til at gaa i Kirke, men som dog vil fjerne Hindringerne for, at de kunne komme der, og det er maasse at drive det noget vidt at paalægge Fabrikanter osv., at de ikke maa betinge sig Søndagsarbejde, men det er dog ogsaa paa den anden Side vist, at der ikke alene maa kunne tages Hensyn til, hvad der vedkommer Arbejderne som Arbejder, men at i det Hele taget denne Bestemmelse, naar den ikke ganske skydes ud, maa ordnes saaledes, at der dog i alt Fald gives, om ikke noget fuldstændigt betryggende, saa dog et hensigtsmæssigt Værn for, at den Arbejder, som ønsker at nyde Fridagen, heller ikke ved for stærke Bænd skal være tvungen til efter 6 Dages Arbejde at give Afkald paa at komme til at benytte en Fridag for sig og sin Familie. Dette er et Hovedpunkt for mig, hvorpaa jeg som sagt henleder et kommende Udvalgs Opmærksomhed. Efter det foreliggende Lovforslag — og det er det næste Punkt, jeg skal tillade mig at berøre — forandres Bestemmelsen i Loven af 24de Mai 1854 derhen, at under Gudstjenesten ikke blot det Arbejde, som ikke er forbundet med Larm, er tilladt inden Husets Grændser, men, at arbejde udenfor Huset, naar det ikke er forbundet med saadanne Forhold, at det forstyrrer Søn- og Helligdagens Fred, skal kunne finde Sted. Jeg er tilbøjelig til at tro, at Meningen just ikke ubetinget har været den, som synes at fremgaa af Ordene; thi der er mangfoldige Arbejder, som ganske vist kunne foretages med Larm, men som dog ikke foregaa i en saadan Nærhed, f. Ex. i Kjøbstaden, at det kan være til Hindre for Gudstjenesten. Bestemmelsen maa derfor vistnok forstås med en Indskrænkning i Henseende til Udtrykket „udenfor Huset“; dette er et Punkt, som det ogsaa vil være en Opgave for Udvalget at klare ved at gjøre Forslag til at hindre Misforstaaelser, som kunde udvilde sig deraf. Der er ogsaa foreslaaet Bestemmelser med Hensyn til Lørvehandel, navnlig med Fisk og Kjøb, tror jeg, som er tilladt paa Gudstjenestedag inden Kl. 9. Saadan Lørvehandel paa Søn- og Helligdage, selv med den nævnte Tidsbegrænsning, forekommer mig i sig selv ikke rigtig, idet den forstyrrelse, som deraf flyder, kan komme til at strække sig meget videre. Der er en Paragraf, jeg erindrer ikke hvilken, som omtaler Tilstedelse fra Overøvrigheden og her i Kjøbenhavn fra Politidirektørens Side af saadanne Foretagender, som i sig selv ere meget larmende, naar en mere almindelig Interesse er forbunden dermed. Der tales i denne Paragraf

om Afholdelsen af Klappagt og Sagt i større Selskaber. Jeg tror ikke, at dette er ganske heldigt stillet med Hensyn til Ordene, idet man kunde fristes til at tro, hvad jeg dog ikke kan antage har været Tanken, at der af Overøvrigheden kan gives Tilladelse til at holde larmende Klappagter under Gudstjenesten. Der er en Paragraf tilbage, som jeg vil tillade mig at nævne, fordi den slaar ind paa en ganske ny Bei med Hensyn til Maaden, hvorpaa der skulde kunne forholbes med Hensyn til Afgangen til Fritagelse for at efterkomme Helligdagsanordningen. Det er den Bestemmelse, at der — enten det nu er i Kjøbstæder eller paa Landet, hvor saadant ønskes — i Politivedtægter kan erholdes optaget Bestemmelser, hvorved der tilstedes Afgang til saadanne Handlinger og Foretagender, som ellers ere i Strid med Loven. De Herre ville erindre, at der den 4de Februar 1871 er givet en Lov, hvorefter der i alle Kjøbstæder skal findes Politivedtægter. Disse Politivedtægter komme istand paa den Maade, at Kommunalraadet gjør Forslag, — Politimesteren er tilstede i Raadet, men har ingen Stemme —, og derefter indstilles Sagen til Amtmanden. Den kommer derpaa til Justitsministeren, som saa, forsaavidt han finder Grund dertil, approberer den; derved kommer altsaa Politivedtægten til at være en gjældende Bestemmelse. Paa Landet derimod, for de Dele af Landdistriktet, hvor det anses ønskeligt, er det Amtsrådet, der skal gjøre Indstillingen om disse Politivedtægter efter at have faaet Erklæring fra vedkommende Sogneraad, derefter skal saa ogsaa Indstilling ske til Justitsministeriet, hvorefter Amtmanden udsærdiger en saadan Tilladelse. Men Loven indeholder nu tillige en eksempelvis Ansørelse af de Lempler, som gjennem disse Politivedtægter kunne gives, og de kunne blive af mangfoldig Art og Forskjel, netop fordi det er stedlige Hensyn og andre Hensyn, som der maa lægges Vægt paa, der skulle medføre saadan Undtagelse gjennem Politivedtægter. Men for det Første kan jeg ikke rigtig forstaa mig med, at man nu gjennem den lovgivende Magt giver anvendelige Bestemmelser med Hensyn til den Gjenstand, hvorom Lovforslaget handler, og at man saa giver en Bemyndigelse til gjennem Politivedtægten at gjøre Forandringer, der mangen Gang fuldstændig vise tilbage fra den Retning, hvori den lovgivende Magt har tilkendegivet, at man skulde gaa. Jeg kan ikke finde mig betrygget ved, at Justitsministeren er den, der til Syvende og Sidst kommer til at tage Bestemmelse om, hvilke Modifikationer der saaledes kan ske. Jeg tror ogsaa, at, naar man vil gennemgaa de eksempelvis ansøgte Tilfælde, hvor der skulde kunne gives Tilladelse for de enkelte Steder paa Landet og ogsaa for Kjøbstæderne til at gjøre saadanne Undtagelser, vil man blive noget urolig ved at tænke sig, at disse Undtagelser skulde kunne tilstedes; de ville efter min Ansættelse til Slutningen lede til,